

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

THE DIAGNOSIS OF FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITIES OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

Ігор КРИВОВ'ЯЗЮК,
Луцький національний
технічний університет

Igor KRYVOV'YAZYUK,
Lutsk National
Technical University

Ярослава КОСТЬ,
Луцький інститут розвитку
людини ВМУРОЛ «Україна»

Yaroslava KOST',
Lutsk Institute of Human
Development of OIUHD «Ukraine»

Ефективність адаптивних реакцій промислового підприємства на зміну економічної ситуації, його здатність до виживання чи стабільної роботи залежать від забезпечення системи управління інформацією про його стан та перспективи діяльності, існуючі й потенційні проблеми, альтернативні сценарії розвитку. У таких умовах діагностика, що має яскраво виражений цільовий характер, покликана не лише сформувати інформаційну систему підтримки прийняття управлінських рішень, яка ґрунтується на комплексному та систематичному дослідженні всіх сторін фінансово-господарської діяльності підприємства, а й визначити способи впливу на фінансові параметри його роботи.

Особливо гостро вирішення цих проблем стосується такої стратегічно важливої сфери економіки України, як автомобілебудування, де світова фінансова криза призвела до чи не найрізкішого падіння темпів росту. Відтак і стратегія реалізації діагностики фінансово-господарської діяльності промислових підприємств галузі нині має бути спрямована на вдосконалення системи стратегічного управління, підвищення ефективності прийняття управлінських рішень, удосконалення таких інструментів діагностики, як контроль і моніторинг.

Теоретичні й прикладні аспекти реалізації діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства активно досліджуються вітчизняними та зарубіжними вченими. Зокрема, **О.Виборова** [1], **Р.Жамбекова** [2] акцентують увагу на проблемі побудови методології фінансової та економічної діагностики, **Л.Костишко** [3] досліджує побудову й реалізацію концептуальних засад діагностики потенціалу фінансово-економічної стійкості підприємства, **О.Мороз** та **О.Сметанюк** [4], **С.Приймак** [5], **Н.Картохіна** [6] присвятили наукові праці визначенню місця й ролі діагностики фінансового стану в

системі управління підприємством. Водночас у вітчизняній науці немає чітко систематизованих принципів, моделей та методів щодо здійснення діагностики фінансово-господарської діяльності, не приділено достатньої уваги процесу її реалізації в межах промислового підприємства.

Неоднозначність теоретичних положень та недостатність відповідних практичних розробок у сфері діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств вказують на потребу в системному дослідженні цієї проблеми, що й обумовило вибір теми, мети й завдань статті.

Мета дослідження полягає в розробці теоретичних, методичних положень і практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процесу діагностики фінансово-господарської діяльності промислового підприємства для підвищення ефективності управління.

Вивчення наукових джерел з окресленої проблематики вказує на те, що теорія діагностики фінансово-господарської діяльності формується на поєднанні знань із економічної діагностики, економічного й фінансового аналізу, а також теорії фінансового та антикризового управління. Нині не сформовано єдиного погляду на визначення суті діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства, проте чітко простежується розширення її ролі та функцій у системі управління (рис. 1).

Отже, вдосконалене визначення змісту діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства обґрунтовує цілеспрямованість і систематичність процесу її реалізації, відображає взаємозв'язок завдань та результатів діагностики, що сприяє поглибленню розуміння її суті та конкретизації місії в процесі управління.

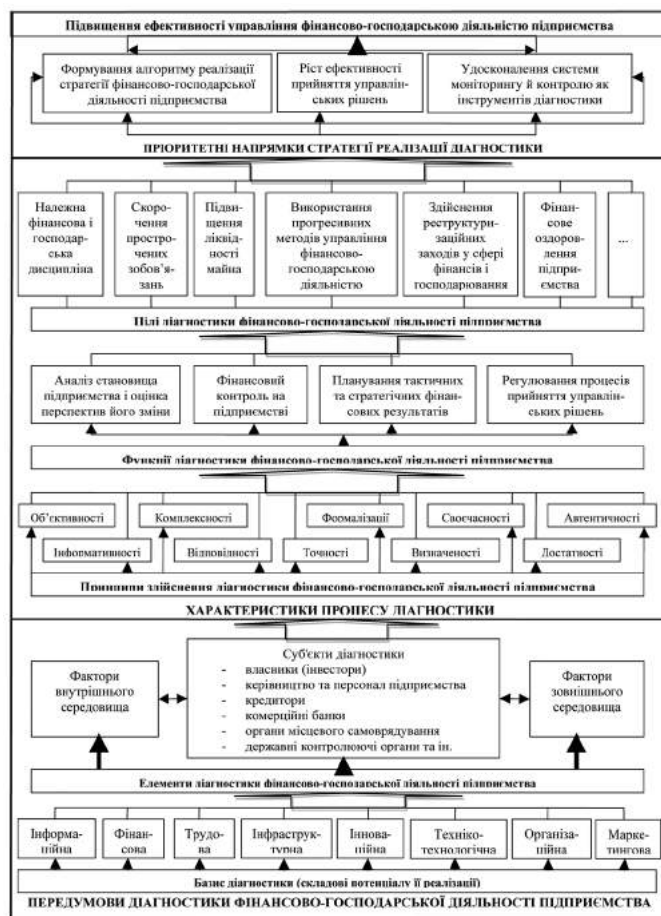
Рис. 1. Еволюція суті поняття «діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства»

Застосування наукового підходу щодо розкриття теоретичних основ діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства дозволило виділити такі суттєві положення:

- діагностика є одним із найбільш універсальних засобів інформаційної підтримки управління;
- процес діагностики здатний забезпечити підвищення ефективності управління фінансово-господарською діяльністю підприємства при ризиковості зовнішніх умов функціонування й внутрішньої нестабільності, а тому повинен бути систематичним;
- використання сукупності наперед визначених процедур моніторингу, аналізу, оцінки та прогнозування сприяє обґрунтуванню більш ефективної програми стратегічних управлінських дій;
- найбільший ефект від проведення діагностики досягається шляхом комплексного використання методичних підходів, адекватних цілям дослідження, обсягам задіяних ресурсів.

Рис. 2. Концептуальна модель діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства

Діагностика, реалізована за допомогою найбільш адекватних методичних підходів або їх поєднання, є результативним і сучасним інструментом дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства та відкриває перспективи моніторингу й прогнозування розвитку ситуації, в якій воно перебуває.

Комплексне бачення співвідношень, взаємозв'язків і одночасна деталізація базових елементів системи діагностики фінансово-господарської діяльності стають основоположними при формуванні її предметної сфери згідно з концептуальним підходом до її реалізації. Розроблена **концептуальна модель діагностики фінансово-господарської діяльності (рис. 2)**, що інтегрує процеси взаємодії її функціональних елементів, **надає можливість визначити критерії підвищення ефективності управління розвитком господарюючих суб'єктів** у сучасних соціально-економічних умовах.

Складовими елементами концептуальної моделі діагностики слід обирати передумови діагностики, характеристики процесу діагностики та пріоритетні напрями реалізації її стратегії. Це забезпечує ефективну управлінську взаємодію на основі обміну інформацією, здійснення функцій діагностики, які спрямовані на досягнення цілей підприємства, й дозволить підвищити ефективність управління його фінансово-господарською діяльністю.

Таблиця 1. Порівняння результатів математико-статистичної моделі діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства і застосування штучної нейронної мережі [7]

Назва підприємства	Значення інтегрального критерію D					
	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	
ПАТ «Автомобільна Компанія «Богдан Моторс»	0,731	1,103	0,859	1,237	0,420	0,332
ВАТ «Черкаський автобус»	D_B	D_B	D_B	D_B	D_B	D_C
ЗАТ з іноземною інвестицією «Запорізький автозавод»	0,108	0,557	0,566	0,818	0,218	0,107
ЗАТ «Бориспільський автозавод»	D_C	D_C	D_B	D_B	D_B	D_C
ТОВ «Кременчуцький автоскладальний завод»	1,965	0,599	0,620	0,978	0,342	немає даних
ЗАТ «Завод комунального транспорту»	0,427	0,328	0,498	0,321	0,459	немає даних
ВАТ «Стрий Авто»	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C
ЗАТ «Сврокар»	0,391	0,449	0,348	0,338	0,322	0,316
ВАТ Холдингова компанія «АвтоКрАЗ»	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C
ЗАТ «КамАЗ-УТК»	0,410	0,907	0,856	1,187	0,755	немає даних
ВАТ «Часівоярський ремонтний завод»	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C
ВАТ «АвтоКрАЗ»	0,389	0,321	0,626	0,320	0,315	0,311
ВАТ «Часівоярський ремонтний завод»	немає даних	0,897	1,417	1,682	1,104	немає даних
ВАТ Холдингова компанія «АвтоКрАЗ»	0,482	0,599	0,409	0,396	0,683	0,345
ЗАТ «КамАЗ-УТК»	D_B	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C
ВАТ «Часівоярський ремонтний завод»	0,314	0,354	0,290	фінансово-господарська діяльність не здійснювалася		
ЗАТ «Чернігівський автозавод»	D_C	D_C	D_C	D_C	D_C	D_B
ВАТ «Часівоярський ремонтний завод»	1,563	2,053	3,112	2,639	2,694	2,359
ЗАТ «Чернігівський автозавод»	D_A	D_A	D_A	D_A	D_A	D_B
ЗАТ «Чернігівський автозавод»	0,316	0,658	0,601	0,557	0,510	немає даних
	D_C	D_C	D_C	D_C	D_B	D_C

умовні позначення для характеристики ситуації за результатами використання штучної нейронної мережі:
 D_A – діагноз ситуації позитивний, D_B – діагноз ситуації прийнятний, D_C – діагноз ситуації негативний

Опрацювання методичних підходів до діагностики з позицій можливості їх подальшого прикладного використання зумовило вибір і об'єкта дослідження — підприємства автомобілебудування України. Це пояснюється надзвичайною стратегічною значимістю даного сектора для національної економіки як у частці створення ВВП та наповнення бюджетів усіх рівнів, так і для залучення інвестицій, розширення експорту, створення значної кількості робочих місць.

Вибірку підприємств для діагностики сформовано за результатами двоступенного відбору з 57 суб'єктів господарювання, що мають вид економічної діяльності «виробництво автомобілів», спеціалізуються на виробництві автомобільної техніки для широкого кола споживачів: ПАТ «Автомобільна Компанія «Богдан Моторс», ВАТ «Черкаський автобус», ЗАТ «ЗАЗ», ЗАТ «БАЗ», ЗАТ «Завод комунального транспорту», ВАТ «Стрий Авто», ЗАТ «КамАЗ-УТК», ВАТ «Часівоярський ремзавод», ЗАТ «ЧАЗ», ТОВ «КрАЗ», ЗАТ «Сврокар», ВАТ ХК «АвтоКрАЗ».

Розвиток **ситуативного підходу до проведення діагностики** дає можливість залежно від оцінки фінансового стану обирати варіант і визначити перспективи фінансово-господарської діяльності підприємства на основі дослідження зв'язків і закономірностей змін параметрів ситуації. Підхід особливий тим, що реалізується на засадах математико-статистичного аналізу, теорії штучного інтелекту, графічного аналізу й трендового прогнозування, враховує стадію життєвого циклу підприємства.

Використання методів математико-статистичного аналізу дозволяє побудувати модель, що об'єднує сигнали різної сили впливу, відображає ситуацію на основі статистичної інформації з математичною точністю й конкретним діагнозом на виході. Індикатори фінансово-господарської діяльності відібрано на основі аналізу статистичної значущості через дослідження їх парних кореляцій, вони об'єднані в модель регресії, що відображає залежність інтегрального критерію D від факторів впливу:

The article is dedicated to improving the efficiency of financial and economic activities of industrial enterprises on the basis of diagnosis. Based on the conceptual approach of the structure and the peculiarities of the process of diagnosis, determine its role in the management of financial and economic activities. Implemented by the materials of Ukraine Automobile mathematical-statistical model, artificial neural network, graph-analytical model of diagnosis based on situational approach. A strategy selection matrix of financial and economic activities on the basis of diagnosis is proposed, the proposals to improve system control and monitoring of financial and economic activities in the process of diagnosis are grounded.

Статтю присвячено проблемам підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності промислового підприємства на основі діагностики. З урахуванням концептуального підходу обґрунтовано структуру й визначено особливості процесу діагностики, її роль у системі управління фінансово-господарською діяльністю. Реалізовано за матеріалами автомобілебудівних підприємств України математико-статистичну модель, штучну нейронну мережу й графоаналітичну модель діагностики, що ґрунтуються на адаптації ситуативного підходу. Запропоновано матрицю вибору стратегії фінансово-господарської діяльності на основі результатів діагностики; обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення системи контролю й моніторингу фінансово-господарської діяльності підприємства в процесі діагностики.

Таблиця 2. Матриця вибору стратегії фінансово-господарської діяльності підприємства за результатами діагностики

Діагноз ситуації	Етап життєвого циклу підприємств					
	Виникнення і становлення	Розвиток	Зрілість	Насичення	Спад	Криза і ліквідація
Сприятлива	Стратегія фінансово-господарської діяльності					
	Стратегія формування фінансових ресурсів	Стратегія фінансової підтримки прискороеного зростання	Стратегія фінансового забезпечення стійкого зростання	Стратегія досягнення фінансової безпеки	—	—
Задовільна	Спрямованість управлінських заходів					
	— підтримка інвестування у виробничі процеси; — зацікавлення акціонерів очікуваними дивидендами; — обґрунтування здійсненності інвестиційних проєктів	— фінансування необхідного приросту оборотних та необоротних активів для забезпечення високих темпів росту обсягів виробництва та реалізації; — нарощення фінансового потенціалу	— підтримання платоспроможності за рахунок контролю за розрахунками покупок; — оптимізація витрат на виробництво; — перегляд системи фінансового управління; — формування резервних фондів накопичення	— контроль динаміки короткострокових зобов'язань; — нарощення власних засобів шляхом випуску акцій чи залучення інвестицій; — проведення глибокого дослідження собівартості витрат	— запровадження системи попередньої оплати за продукцію; — прискорене погашення дебіторської заборгованості; — диверсифікація постачальників; — підвищення інтенсивності використання ресурсів; — оптимізація цінової політики; — реструктуризація портфеля короткострокових кредитів із переведенням частини їх у довгострокові;	—
Загрозлива	Стратегія фінансово-господарської діяльності					
	Стратегія формування фінансових ресурсів	Стратегія фінансового забезпечення стійкого зростання	Стратегія фінансового забезпечення стійкого зростання	Стратегія досягнення фінансової безпеки	Стратегія досягнення фінансової безпеки	—
Загрозлива	Спрямованість управлінських заходів					
	— збалансування способів залучення фінансових ресурсів таким чином, щоб мінімізувати ризики і забезпечити розширення обсягів реалізації, завоювання ринкової ніші; — підбір інвестиційних проєктів за окупністю, що відповідає темпам росту ринку	— рівноваження обсягів дебіторської й кредиторської заборгованості; — обмеження росту обсягів короткострокових пасивів порівняно із довгостроковими; — підвищення результативності поточної виробничої діяльності; — збільшення частки власного капіталу в оборотних коштах	— підтримання платоспроможності за рахунок контролю за розрахунками покупок; — оптимізація витрат на виробництво; — перегляд системи фінансового управління; — формування резервних фондів накопичення	— оновлення основних виробничих фондів за рахунок оренди (лізингу); — скорочення виплат, які здійснюються з прибутку; — нарощення власних засобів шляхом випуску акцій чи залучення інвестицій; — оптимізація структури активів, досягнення високої інтенсивності їх використання	— запровадження системи попередньої оплати за продукцію; — прискорене погашення дебіторської заборгованості; — диверсифікація постачальників; — підвищення інтенсивності використання ресурсів; — оптимізація цінової політики; — реструктуризація портфеля короткострокових кредитів із переведенням частини їх у довгострокові;	—
Діагноз ситуації	Етап життєвого циклу підприємств					
	Виникнення і становлення	Розвиток	Зрілість	Насичення	Спад	Криза і ліквідація
Загрозлива	Спрямованість управлінських заходів					
	— економія інвестиційних ресурсів за рахунок обрання найбільш перспективних бізнес-проєктів; — страхування фінансових ризиків	— покриття дефіциту власного капіталу; — досягнення ритмічності грошових потоків; — обмеження росту поточних зобов'язань; — нарощення частки швидко ліквідних активів	— економія поточних витрат, пов'язаних з господарською діяльністю; — утримання результативності використання капіталу; — консервація капіталомістких проєктів; — скорочення витрат з прибутку	— вживання заходів зі стягнення дебіторської заборгованості; — скорочення обсягу фінансових операцій на найбільш ризикованих напрямках фінансової діяльності підприємства; — скорочення витрат діяльності; — покриття збитків, недопущення їх накопичення	— реалізація зайвих або неживих активів підприємства; — жорсткий контроль витрат; — пролонгація кредитних зобов'язань; — ліквідація портфеля короткострокових фінансових вкладень; — запровадження антикризової санації та реструктуризації підприємства	— скорочення з перспективою «заморожування бізнесу до кращих часів»; — скорочення з метою оптимізації витрат і утримання існуючих позицій на ринку (або хоча б компетенцій, які дозволили за сприятливих умов почати активний розвиток)

$$D = 0,75 + 0,27I_1 + 0,29I_2 + 0,17I_3,$$

де: I_1 — індикатор рентабельності капіталу за чистим прибутком;
 I_2 — індикатор рентабельності продукції за операційним прибутком;
 I_3 — індикатор ступеня самофінансування.

Межові значення критерію D , розраховані на основі кластерного групування, використані для побудови інтервалів інтегрального критерію:

$D \geq 1,80$ — стабільне фінансове положення підприємства, добрі пе-

редумови ведення результативної діяльності, ефективно використання капіталу;

$0,77 \leq D < 1,80$ — низький рівень прибутковості, розбалансування показників рентабельності та віддачі, що вимагає вжиття стабілізуючих заходів;

$D < 0,77$ — ситуація має загрозливий характер, тривале перебування в такому стані спричиняє накопичення збитків, втрату фінансового потенціалу, фінансовий колапс.

Підхід, використаний для узагальнення параметрів фінансово-господарської ситуації, який ґрунтується на теорії штучного інтелекту, використовує для моделювання нейронну мережу з 28 вхідних, 5 проміжних та 3 вихідних нейронів. Навчання мережі здійснювалося за допомогою алгоритму зворотного поширення похибки (допустима похибка прогнозування 0,01).

Порівняння результатів побудованих моделей діагностики фінансово-господарської діяльності між собою вказує на незадовільне становище більшості автомобілебудівних підприємств України (табл. 1).

Розвинути застосовані методи формалізації ситуативних параметрів і одночасно усунути їх вади дозволяє врахування під час вибору параметрів оцінювання стадії життєвого циклу підприємства дослідження динаміки зміни індикаторів відносно нормативного значення. Методика передбачає поєднання нечіткої логіки, трендового прогнозування і має такі особливості: система індикаторів для діагностики залежить від позиції підприємства в структурі життєвого циклу; залежно від значення індикатора він набуває якісної характеристики його рівня: високий, середній, низький; наочне відображення динаміки індикатора вимагає побудови ліній тренду; отримана крива накладається на шкалу індикативних рівнів та ступінь відповідності нормативу; нормативний рівень індикатора встановлюється емпірично з урахуванням тенденцій розвитку сфери господарювання підприємства; діагноз, що охоплює повну множину ситуацій, набуває однієї з оцінок: позитивний, задовільний, загрозливий, але при цьому доповненої розширеним обґрунтуванням поточного стану й перспектив зміни.

Вибір найбільш прийнятної моделі діагностики фінансово-господарської діяльності передбачає врахування цілей окремо взятого дослідження, особливостей об'єкта, забезпечення експериментальної апробації альтернатив, проведення ґрунтовного аналізу отриманих результатів, врахування новітніх технічних розробок, прогресивних програмних продуктів, використання знань, досвіду й інтуїції експертів. Результати діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства автомобілебудування України можуть бути використані для ефективного управління їх розвитком, прийняття обґрунтованих управлінських рішень на їх основі.

Вирішення проблем фінансового забезпечення розвитку підприємства, усунення негативних наслідків, що ними породжені, досягнення довгострокової результативності забезпечує комплексне бачення стратегічної позиції підприємства, передбачення майбутніх умов його діяльності, а відповідність стадії функціонування підприємства забезпечує узгодження із загальною стратегією розвитку (табл. 2).

Дослідження тенденцій та умов розвитку автомобілебудівних підприємств України дозволило обрати пріоритетний тип стратегічної поведінки для кожного з підприємств досліджуваної вибірки. Так, більшості із них рекомендована антикризова стратегія фінансово-господарської діяльності (ПАТ «Автомобільна Компанія «Богдан Моторс», ВАТ «Черкаський автобус», ТОВ «Кременчуцький автоскладальний завод», ЗАТ «Завод комунального транспорту», ВАТ «Стрий Авто», ЗАТ «КамАЗ-УТК», ЗАТ «Єврокар», ВАТ Холдинго-

Таблиця 3. Матриця оцінки чутливості стратегії фінансово-господарської діяльності підприємства

Результат діагностики для математико-статистичної моделі	Результат діагностики для штучної нейронної мережі	Рівень ризику впровадження стратегії			
		Мінімальний $0 \leq R \leq 0,3$	допустимий $0,3 < R \leq 0,4$	критичний $0,4 < R \leq 0,8$	катастрофічний $0,8 < R \leq 1,0$
$D \geq 1,80$	Сприятлива – D_A	Оптимальна стратегія	Можлива стратегія	Допустима стратегія	Недопустима (відмова від стратегії)
$0,77 \leq D < 1,80$	Задовільна – D_B				
$D < 0,77$	Загрозлива – D_C				

ва компанія «АвтоКрАЗ») і стратегія досягнення фінансової безпеки (ЗАТ з іноземною інвестицією «Запорізький автомобілебудівний завод», ЗАТ «Бориспільський автозавод», ВАТ «Часівоярський ремонтний завод»), для одного (ЗАТ «Чернігівський автозавод») — стратегія фінансового забезпечення стійкого зростання.

Вибір із множини можливих варіантів стратегій фінансово-господарської діяльності, що здійснюється на основі діагностики, виявляє можливості реалізації кожного варіанту, тож оцінку чутливості стратегії доцільно узгоджувати з поставленим діагнозом. **Адаптація матричного підходу до оцінювання чутливості стратегії фінансово-господарської діяльності** [3], що ґрунтується на поєднанні інтегрального рівня ризику її реалізації та відповідності поставленому діагнозу, **сприяє мінімізації ризиків і підвищенню адекватності стратегії потенціалу її реалізації.**

Використання підходу забезпечує виділення найбільш прийнятної альтернативи за рахунок обмеження ризику реалізації стратегії. Залежно від зони ризику стратегії характеризується як: оптимальна, можлива, допустима й така, від якої слід відмовитися (табл. 3).

Оцінку ризику стратегії представлено у вигляді інтегрального критерію (R), що відображає концентрацію капіталу підприємства в зоні ризику:

$$R = KR / K$$

де KR — капітал підприємства, зв'язаний операціями у відповідній зоні ризику,

K — загальна вартість капіталу підприємства.

Стратегія, що визначає довгострокові пріоритети фінансово-господарської діяльності, втілюється поетапно через розроблення, прийняття й реалізацію системи виважених, обґрунтованих та узгоджених управлінських рішень. Оцінювання їх з позицій ефективності, тобто найкращої відповідності цілям, інтересам суб'єктів управління та встановленим обмеженням, є однією із пріоритетних функцій діагностики. Використання її результатів, як остаточних, так і проміжних, у процесі прийняття та реалізації управлінських рішень дозволяє забезпечити достовірними й обґрунтованими даними більшість стадій цього процесу, насамперед виявлення проблеми, відбір та оцінку альтернатив рішення, моніторинг заходів і контроль результатів досягнення рішення.

Контроль і моніторинг як інструменти реалізації діагностики фінансово-господарської діяльності **набувають нових сфер управлінської уваги**, де пріоритетними об'єктами стають якість і рух інформаційних потоків, достовірність діагнозу, точність прогнозування, доцільність системи управлінських дій. Проведення систематичного контролю сприятиме вчасному коригуванню програми управлінських заходів адекватно проблемам і перешкодам, що виникають у ході дослідження.

У процесі діагностики слід комплексно застосовувати прогресивні методи контролю й моніторингу, постійно підвищуючи їх якість за допомогою використання новітніх дослідницьких методик, застосування комп'ютерних систем, мереж та програмних продуктів. Втілення запропонованих заходів у практику управління діяльністю автомобілебудівних підприємств України дозволить забезпечити неперервний потік оперативних даних про результативність, доцільність і законність здійснюваних операцій, вчасне коригування цілей управління відповідно до змін економічних умов, вдосконалення шляхів досягнення цілей.

ВИСНОВКИ

Розвиток наукових підходів до визначення суті поняття «діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства» та розширення сфер її використання в процесі управління зумовлені зміною підходів до управління загалом і нині відображають поєднання консалтингової, аналітичної, інформаційної та антикризової концепцій реалізації діагностики. Основні фактори впливу на вибір методи-

ки діагностики та схеми їх взаємодії об'єднані в концептуальну модель діагностики, що дає цілісне розуміння зв'язків між елементами системи її реалізації та обґрунтовує їх підпорядкованість загальній меті — підвищенню ефективності управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Реалізація прикладних моделей діагностики із застосуванням математико-статистичного моделювання й моделювання на базі штучної нейронної мережі дозволяє отримати більш достовірні результати діагностики порівняно з іншими моделями.

Оцінювання стратегічних заходів на основі отриманих результатів діагностики стану підприємств із використанням зазначених вище моделей дозволяє розвинути матричний підхід до оцінки чутливості стратегії фінансово-господарської діяльності. Застосування підходу забезпечує відповідність управління реальним можливостям підприємства, дозволяє оцінити ризики фінансово-господарської діяльності.

Використання та реалізація пропозицій у практичній діяльності автомобілебудівних підприємств України сприятимуть забезпеченню підвищення ефективності управління фінансово-господарською діяльністю підприємств: удосконалення процесу реалізації діагностики фінансово-господарської діяльності дасть змогу досягти позитивних результатів при довгостроковому прогнозуванні, виборі стратегічних альтернатив розвитку підприємств, при розробці більш ефективних моделей прийняття управлінських рішень, забезпеченню результативності контролю й моніторингу.

Development of scientific approaches to the definition of the term "financial diagnostics and economic activities and expansion of its use in management due to the change management approaches in general and now reflect a combination of consulting, analytical, informational and bail concepts of diagnosis. The main factors influencing the choice of methods of diagnosis and patterns of interaction are united in their conceptual model of diagnosis that provides the entire understanding of linkages between the elements of its implementation and justifies their subordination to the general goal — to improve management of financial and business activities of enterprises. The implementation of applied models of diagnosis using mathematical-statistical modeling and simulation based on artificial neural network can obtain more reliable diagnostic results compared to other models.

Evaluation of strategic actions based on the results of diagnostic companies, using the above models allows the developing of the matrix approach to estimate the sensitivity of the strategy of financial and economic activity. Approach ensures that the real possibilities of companies to assess the risks of financial and economic activity.

The use and implementation of proposals in the practice of automobile enterprises in Ukraine are able to ensure efficiency of financial and business activities of companies: improving the process of diagnosing the financial and economic activities will help achieve positive results with long-term forecasting, the choice of strategic alternatives for enterprise development, will contribute to developing more effective models of decision management decisions, ensure the effectiveness of control and monitoring.

ЛІТЕРАТУРА

1. Выборова Е.Н. Финансовая диагностика: вопросы методологии / Елена Выборова // Вестник СПбГУ. — 2004. — №4. — Сер. 5. — С. 100-114.
2. Жамбекова Р.Л. Методология системной экономической диагностики предприятия: дис. на соискание ученой степени доктора экон. наук: 08.00.05 / Жамбекова Розитта Лютовна. — С.-Пб., 2000. — 349 с.
3. Костирко Л.А. Диагностика потенциала фінансово-економічної стійкості підприємства: Монографія / Л.А.Костирко. — Х.: Фактор, 2008. — 336 с.
4. Мороз О.В. Фінансова діагностика у системі антикризового управління на підприємствах: монографія / Мороз О.В., Сметанюк О.А. — Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006. — 167 с.
5. Приймак С.В. Діагностика фінансового стану підприємства в системі контролю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Приймак Світлана Вікторівна; ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2007. — 21 с.
6. Картохіна Н.В. Діагностика фінансового стану підприємства як основа для прийняття рішень у системі антикризового управління / Н.В.Картохіна // Формування ринкових відносин в Україні. — 2008. — №9 (88). — С. 19-24.
7. Кривов'язюк І.В. Математико-статистичне моделювання у фінансовій діагностиці підприємств [Електронний ресурс] / І.В.Кривов'язюк, Я.О.Кость // Ефективна економіка. — 2010. — №5. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>.

Стаття надійшла до редакції 30.07.2011